

01.12.2023
3.2.0/28954

00000175471

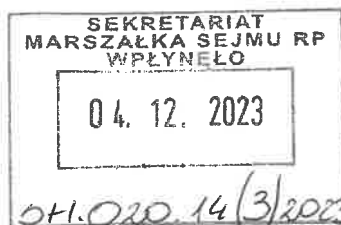
ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

DR TADEUSZ BIAŁEK

PREZES

Do druku nr 73

Warszawa, 30 listopada 2023 roku

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do wniesionego do Sejmu w dniu 28 listopada br. poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom (druk sejmowy nr 73), w imieniu Związku Banków Polskich pragnę na wstępie zwrócić uwagę, że **podstawowym narzędziem pomocy dla kredytobiorców borykających się z trudnościami w spłacie rat kredytów mieszkaniowych nie powinny być wakacje kredytowe, lecz kompleksowe instrumenty funkcjonujące w ramach Funduszu Wsparcia Kredytobiorców.**

1. Fundusz Wsparcia Kredytobiorców został wprowadzony ustawą z dnia 9 października 2015 r. o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2452), z inicjatywy ówczesnego rządu utworzonego przez koalicję PO-PSL. Jak wskazano w uzasadnieniu ww. projektu „Celem projektowanej regulacji jest zapewnienie wsparcia finansowego osobom, które na skutek obiektywnych okoliczności znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, a jednocześnie są zobowiązane do spłaty rat kredytu mieszkaniowego stanowiącego znaczne obciążenie dla ich domowych budżetów.”

W ocenie Związku Banków Polskich jest to niesłusznie niedoceniane rozwiązanie, bowiem **przewiduje znacznie korzystniejsze dla kredytobiorców ułatwienia w spłacie kredytu, niż te wynikające ze skorzystania z wakacji kredytowych**, a przy tym posiada adekwatne kryteria dostępowe, które umożliwiają kierowanie wsparcia do kredytobiorców znajdujących się faktycznie w trudnej sytuacji finansowej. Pragnę przypomnieć, że ustawa o FWK określa dwa mechanizmy pomocowe:

1) **wsparcie finansowe w spłacie raty kapitałowo-odsetkowej;**

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. *SP-UP. 020. 15. 10. 2023*
Data wpływu *01.12.230*

2) udzielenie pożyczki na spłatę zadłużenia.

Wsparcie w spłacie rat kapitałowo-odsetkowych może być udzielone kredytobiorcy, **który utracił zatrudnienie** (posiada status bezrobotnego) lub jeżeli **wartość wskaźnika RdD** (stosunek wydatków kredytobiorcy związanych z obsługą miesięcznej raty kapitałowej i odsetkowej kredytu mieszkaniowego do miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego kredytobiorcy) **przekracza 50%** (pierwotnie 60%). Dodatkowo, w 2019 r. **nastąpiło dwukrotne podwyższenie**, wynikających z ustawy o pomocy społecznej, **kwot dochodów na jednego członka rodziny lub na osobę samotnie gospodarującą**, które umożliwiają otrzymanie wsparcia – w przypadku, gdy miesięczny dochód gospodarstwa domowego, pomniejszony o miesięczne koszty obsługi kredytu mieszkaniowego nie przekracza tych kwot.

Co istotne ustawa wprowadza następujące ułatwienia dla kredytobiorcy:

- Ustawa nowelizująca z 2019 r. wydłużyła okres pomocy z **18 do 36 miesięcy oraz zwiększyła wysokości maksymalnego wsparcia z 1500 zł do 2000 zł** miesięcznie (maksymalnie w wysokości 72 000 złotych);
- Jednocześnie ustawa **określa mechanizm częściowego umorzenia pozostałych do zwrotu środków**, w przypadku terminowego zwrotu części rat z tytułu udzielonego wsparcia (**nawet do 22 000 zł**). **Co istotne, o ile udzielone kredytobiorcy wsparcie jest mechanizmem zwrotnym, to jego zwrot następuje w nieoprocentowanych ratach, jest to więc mechanizm bardzo korzystny dla kredytobiorców.**
- Ponadto, stosownie do przepisu art. 23 ust. 2 ustawy, Rada Funduszu, **na uzasadniony wniosek kredytobiorcy lub kredytodawcy, może umorzyć w całości lub części należności z tytułu udzielonego wsparcia.**

Kolejnym instrumentem wspierającym kredytobiorców (spełniających takie same warunki, jak dla uzyskania wsparcia) zawartym w przedmiotowej ustawie jest **pożyczka na spłatę zadłużenia**.

- Jeżeli kredytobiorca zdecyduje się na sprzedaż kredytowanej nieruchomości, a środki uzyskane ze sprzedaży nie pokryją całego zobowiązania z tytułu kredytu, **wówczas będzie mógł uzyskać zwrotną nieoprocentowaną pożyczkę (maksymalnie w wysokości 72 000 złotych) na spłatę zadłużenia**. Przed dokonaniem sprzedaży kredytowanej nieruchomości kredytobiorca może wystąpić o przyrzeczenie udzielenia mu tej pożyczki, zwane w ustawie „promesą”.
- **W tym zakresie również są możliwe częściowe (a w uzasadnionych przypadkach pełne) umorzenie zwracanego kapitału**, analogicznie, jak w przypadku wsparcia w spłacie raty kapitałowo-odsetkowej.

2. W drugiej kolejności pragnę zwrócić uwagę, że jednym z priorytetów gospodarczych Koalicji Trzecia Droga jest włączenie samorządów gospodarczych w proces stanowienia prawa. Na stronie internetowej Polska 2050 czytamy: *„Ważne jest przywrócenie szacunku w relacjach państwa z obywatelem. Tymczasem dzisiaj państwo, zwłaszcza w stosunku do osób prowadzących działalność gospodarczą, przyjęło strategię pasożyta” – podkreślał Szymon Hołownia podkreślając, że celem Trzeciej Drogi jest przywrócenie partnerstwa w relacjach państwo – przedsiębiorcy i państwo – obywatel.* Pan Marszałek Szymon Hołownia

wielokrotnie w swoich wypowiedziach publicznych wskazywał na wagę konsultacji publicznych oraz sporządzania oceny skutków regulacji.

Istota działań na rzecz przywracania dialogu z przedsiębiorcami została również uwypuklona w umowie koalicyjnej sygnowanej w dniu 10 listopada br, gdzie w pkt 12 wskazano m.in.: *„Przywrócimy korzystne warunki do rozwoju działalności gospodarczej. Ostatnie lata stały pod znakiem wojny wypowiedzianej przez rządzących polskim przedsiębiorcom. Bez odbudowy ducha przedsiębiorczości powrót na ścieżkę długoterminowego wzrostu gospodarczego, skutkującego wyższymi wynagrodzeniami, nie będzie możliwy. Odbudujemy zaufanie pomiędzy państwem a przedsiębiorstwami.”*

Niestety powyższe zapewnienia kontrastują z informacją o wniesieniu i skierowaniu do rozpatrzenia na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych już w dniu 5 grudnia projektu ustawy autorstwa Polski 2050, przedłużającego funkcjonowanie wakacji kredytowych. Wbrew publicznym deklaracjom złożenie tego projektu nie zostało poprzedzone konsultacjami z sektorem bankowym, samo uzasadnienie projektu jest niezwykle lakoniczne, a dodatkowo całkowicie pominięto konieczność sporządzenia oceny skutków regulacji, ograniczając się do stwierdzenia: *„Projekt ustawy nie ma wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców - w zakresie sektora bankowego projekt ustawy kontynuuje funkcjonujące rozwiązanie "ustawowych wakacji kredytowych" ograniczając uprawnienie do skorzystania z nich tylko do osób spełniających ustawowe kryteria.”* Z przykrością stwierdzam, że powyższe nie jest prawdą, a projekt wywołuje realne skutki finansowe po stronie banków, szacowane na kwotę 1,05 mld zł.

3. Ewentualne przedłużenie wakacji kredytowych wiąże się natomiast jedynie z bezkosztowym dla klienta przesunięciem terminu spłaty czterech rat kredytu w ciągu roku. Podkreślenia wymaga, że jeżeli kredytobiorca boryka się z trudnościami w spłacie rat kapitałowo – odsetkowych, mechanizm polegający na możliwości zawieszenia płatności jednej raty w kwartale, nie stanowi dla niego realnego wsparcia płynności.

Z tych względów, **w naszej ocenie, nie jest zasadne wprowadzanie alternatywnych instrumentów pomocowych wobec już istniejącego, kompleksowego i oferującego realne wsparcie dla osób,** które na skutek obiektywnych okoliczności znalazły się w trudnej sytuacji finansowej.

Jednocześnie, mając świadomość negatywnych zmian sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorców, wynikających z wysokiej inflacji i spowodowanego nią wzrostu kosztów utrzymania oraz wyższych kosztów obsługi zobowiązań kredytowych spowodowanych podniesieniem stóp procentowych, **deklarujemy gotowość dyskusji nad dalszą liberalizacją przesłanek dostępowych do wsparcia w ramach Funduszu lub podniesienie kwoty wsparcia tak, aby jej wysokość odpowiadała rzeczywistym kosztom obsługi rat kredytów mieszkaniowych.** Jesteśmy otwarci na dyskusję w tym zakresie i deklarujemy wsparcie w wypracowaniu najbardziej optymalnych rozwiązań, które będą stanowić istotną i realną pomoc dla kredytobiorców. Sektor bankowy wyraża gotowość dalszego zasilenia Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, jeśli okazałoby się to konieczne, choć pragniemy podkreślić, że Fundusz dysponuje nadal wolnymi środkami w kwocie ponad 1 mld zł, które mogą zostać skierowane do kredytobiorców w ramach mechanizmów pomocowych.

Mając powyższe na uwadze zwracam się z uprzejmą prośbą o **rezygnację z wydłużenia okresu funkcjonowania wakacji kredytowych**, będących iluzorycznym wsparciem dla osób napotykających problemy z bieżącą płynnością i terminowym regulowaniem zobowiązań z tytułu kredytów mieszkaniowych, **na rzecz modyfikacji istniejących już mechanizmów kompleksowego, długoterminowego wsparcia z Funduszu Wsparcia Kredytobiorców.**

Z powodzeniem

PREZESANTAZUK
DR TADEUSZ BIAŁEK